

ΕΥΓΕΝΙΑ ΒΕΗ - ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ
(1920 - 1979)

ΑΘΗΝΑ 1980

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ
ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΒΕΗ - ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ
(1920 - 1979)

ΑΝΑΤΥΠΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟ ΤΟΜΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
«Μ Ν Η Μ Ω Ν»

Α Θ Η Ν Α 1 9 8 0

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΒΕΗ - ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ (1920-1979)

Ἡ ΕΜΝΕ συμμετέχοντας στο πένθος για τὸ θάνατο τῆς Εὐγενίας Χατζηδάκη ὀργάνωσε ἔκθεση δημοσιευμάτων της καὶ ἀνάθεσε στὸν Τριαντάφυλλο Ε. Σκλαβενίτη νὰ πει λίγα λόγια πρὶν ἀπὸ τὴν καθορισμένη ὁμιλία-συζήτηση τῆς 9-1-'80 καὶ νὰ συντάξει κατάλογο τῶν δημοσιευμάτων της.

«Ἡ Εὐγενία Χατζηδάκη, πού μᾶς μίλησε στὶς 21 Νοεμβρίου '79 καὶ κουβεντιάσαμε μαζί της σ' αὐτὸ τὸ χῶρο, δὲν ἐπρόκειτο νὰ ζήσει γιὰ πολὺ μετὰ τὴ συνάντησή μας ἐκεῖνη. Ἔφυγε στὶς 28 Δεκεμβρίου ξαφνικά ἀπὸ τὸν κόσμο.

Δὲν εἶναι τῆς στιγμῆς νὰ μιλήσουμε λεπτομερειακὰ γιὰ τὸ ἔργο της τὸ ἐπιστημονικὸ, ἐκδομένο καὶ ἀνέκδοτο, οὔτε γιὰ τὶς ὑπηρεσίες πού πρόσφερε χρόνια ἐπιμελήτρια στὸ Μουσεῖο Μπενάκη.

Οἱ ἐπιστημονικὲς της ἐνασχολήσεις κινήθηκαν σὲ δύο κύκλους. Ἀπὸ τὴ μία ἡ νεοελληνικὴ καλαισθησία, ἰδωμένη κυρίως μέσα ἀπὸ τὴ μελέτη τῶν χρυσοκεντημάτων (πού τὴν προβληματικὴ της μᾶς ἀνάπτυξε στὴν ὁμιλία της ἐδῶ) καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ νεοελληνικὴ παιδεία, κυρίως στὰ χρόνια τοῦ νεοελληνικοῦ διαφωτισμοῦ, ὅπου ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δημοσιεύματά της πρέπει νὰ θυμολογήσουμε καὶ τὴ συνεργασία της στὴν προετοιμασία τῆς ἔκδοσης τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Κοραῆ.

Θὰ πρέπει νὰ θυμολογήσουμε καὶ τὴ συνεργασία της σὲ διάφορες ἐκδόσεις, ὅπως ἡ *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*, τόμοι 10-13, ὅπου ἡ ἐπιλογή τῆς εἰκονογράφησης εἶναι δική της ἔργο ἀλλὰ καὶ μέρος τῆς εὐθύνης στὴν ἐπιμέλεια τῶν κειμένων.

Ἄκόμη, δὲν εἶμαι ἀρμόδιος νὰ μιλήσω γιὰ τὴν κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ της δράση, τὴ συμμετοχὴ της στὰ κοινά, γιὰ τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ γνώση καὶ γνώμη, ὑποστήριζε μὲ θέρμη τὶς ἀπόψεις της καὶ τολμοῦσε τὴν πράξη.

Μὰ περισσότερο θάθελα νὰ μιλήσω γιὰ τὴ στοργὴ πού ἔδειχνε στοὺς ἀνθρώπους πού τὴν πλησίαζαν· καὶ μετὰ ἐρχόταν ἡ ἀφθονία τῆς προσφοράς της: συμβουλὲς καὶ παρορμήσεις, ὁ καλὸς της λόγος κι ἀκόμα ὁδηγίες, πρωτότυπες ἀπόψεις καὶ καίριες ὑποδείξεις ἀπὸ ἓναν ἄνθρωπο μὲ σπάνια καλαισθησία καὶ βαθιὰ γνώση. Κι ἀκόμα ἡ Κυρία Εὐγενία σὲ ἄκουγε καὶ δὲ μετροῦσε τὸ χρόνο της, οὔτε τὶς προσφορὲς της... Κι ὅταν δίκαια ἢ ἀδίκαια σοῦ θύμωνε, ἦταν ἓνας θυμὸς πού σὲ δυὸ βήματα ἔβρισκε τὸ λυγμὸ της, καθὼς πάντα φοβόταν ὅτι μπορούσε νὰ ἀδικήσει τοὺς νέους ἀνθρώπους.

Δέκα μέρες πρὶν ἀπὸ τὸ θάνατό της κουβεντιάσαμε γιὰ τὴν ὁμιλία της σ' αὐτὸ τὸ χῶρο. Δὲν ἦταν, ὅπως πάντα, εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν ὁ-

μιλία της ἐδῶ, ἀλλὰ ἄφηνε τὴ χαρὰ της νὰ φανεῖ: ἦταν εὐχαριστημένη ποὺ κουβέντιασε μὲ νέους ἀνθρώπους καὶ βοήθησε, μιλώντας γιὰ τὴ δουλειά της, τὴν προσπάθεια γιὰ διάλογο σ' αὐτὸ τὸ χῶρο.

Δὲν θὰ τῆς ἦταν ἀντάξια ἢ καθιερωμένη ἐπισημότητα τῆς μονόλεπτης σιγῆς. Δὲν ἔμαθε νὰ σωπαίνει οὔτε ἀπὸ φόβο, οὔτε ἀπὸ ἀδιαφορία γιὰ τὰ κοινά, γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ἦταν ἄνθρωπος ποὺ δὲ «δίδαξε» ποτὲ τὴ «σιγή» σὲ δύσκολους ἢ εὐκολότερους καιροὺς».

Δημοσιεύματα τῆς Εὐγενίας Βέη - Χατζηδάκη

1. Ἐκκλησιαστικὰ κεντήματα. Μουσεῖον Μπενάκη. Ἐν Ἀθήναις 1953, 4ο, σ. λβ' + 78 + ΛΒ' πίνακες.
2. [Βιβλιοπαρουσίαση:] Κλέων Παράσχος (ἐπιμέλεια): Ἐμμανουὴλ Ροΐδης, Βασικὴ Βιβλιοθήκη, Ἀετὸς Α.Ε., Ἀθήναι 1953. Ἀγγλοελληνικὴ Ἐπιθεώρηση 6 (1953-54) 297-301.
3. [Βιβλιοπαρουσίαση:] Κ. Θ. Δημαρᾶς, Ὁ Κοραῆς καὶ ἡ ἐποχὴ του. Βασικὴ Βιβλιοθήκη, Ἀετὸς Α.Ε., Ἀθήναι 1953. Ἀγγλοελληνικὴ Ἐπιθεώρηση 7 (1954-55) 97-101.
4. Δύο ἐπισόδια ἀπὸ τὶς διαμάχες τῶν φιλοσόφων, Ἀθήνα 1958: ἀνάτυπο ἀπὸ τὸν τόμο Ἔρανος εἰς Ἀδαμάντιον Κοραῆν, Ἀθήνα 1965, σ. 228-258.
5. Χριστιανικὲς ἐπιγραφές Μ. Ἀσίας καὶ Πόντου στὸ Μουσεῖο Μπενάκη. Μικρασιατικὰ Χρονικὰ 8 (1959) 33-80· καὶ ἀνάτυπο: Ἀθήνα 1959.
6. Νίκος Α. Βέης (Bees) Νεκρολογία. Δελτίον Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας 1 (1959) 3-10. Τὸ κείμενο συνυπογράφει ὁ Μ. Χατζηδάκης.
7. Δημοσιεύματα Νίκου Α. Βέη (Bees). Πελοποννησιακὰ 3-4 (1958-59) 437-488 καὶ ἀνάτυπο: Ἀθήναι 1960. Πληρέστερη μορφή: Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher 19(1966) 1-55· καὶ ἀνάτυπο: Ἀθήνα 1964.
8. Κ. Π. Καβάφης 1863-1933 [Κατάλογος Ἐκθεσεως]. Μουσεῖο Μπενάκη 7 Νοεμβρίου - 9 Δεκεμβρίου. «Τέχνη» Θεσσαλονίκης, 14 Δεκεμβρίου - 9 Ἰανουαρίου, [Ἀθήνα 1963], 16ο, σ. 16.
9. Αἴθουσα Ἐλευθερίου Κ. Βενιζέλου. Ἀναμνηστικά - Ἀρχεῖο. Κατάλογος, [Μουσεῖο Μπενάκη], Ἀθήνα 1965, 16ο, σ. 40.
10. Σχεδιάγραμμα Χρονολογίας Εὐας Πάλμερ-Σικελιανοῦ ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτη αὐτοβιογραφία της καὶ τὸ προσωπικὸ της ἀρχεῖο. Ἡὼς 9, τεύχος 98-102, 1966, (Ἀφιέρωμα στὴν Εὐα Πάλμερ-Σικελιανοῦ), σ. 1-7.
11. Συμπλήρωμα Βιβλιογραφίας Γ. Κατσίμπαλη γιὰ τὶς Δελφικὲς Ἑορτὲς καὶ τὴν Εὐα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ἀρχείου Εὐας Σικελιανοῦ. Ἡὼς 10, τεύχος 103-107, 1967, (Ἀφιέρωμα στὴν Εὐα Πάλμερ-Σικελιανοῦ), σ.

- 397-400 και ἀνατύπωση: Γεράσιμος Γρηγόρης (σύνθεση-ἐπιμέλεια), Σικελιανός (1884-1951). Βίος, ἔργα, ἀνθολογία, κριτικές, εἰκόνες, βιβλιογραφία. Ἐταιρεία Λευκαδικῶν Μελετῶν, Ἀθήναι 1971, σ. 261-263.
12. Ἡ Εὐα Palmer Σικελιανοῦ και οἱ Δελφικές Ἑορτές. Ἀναμνηστική ἐκθεση 16 Ἰανουαρίου - 3 Φεβρουαρίου. [Κατάλογος]. Ἑλληνοαμερικανική Ἐνωσις, Ἀθήνα 1967, σ. 23.
 13. Ἀπὸ τὴν πνευματικὴ και κοινωνικὴ ζωὴ στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση. Μουσεῖον Μπενάκη. Ἐκθεση 1 Ἰουνίου - 31 Δεκεμβρίου 1971, [Κατάλογος], 8ο, σ. 32+1χ.ἀρ.
 14. [Βιβλιοπαρουσίαση:] Φ. Ἡλιού, Προσθήκες στὴν Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία. Α΄ Βιβλιογραφικὰ κατὰλοιπα τοῦ Ε. Legrand και Η. Pernot (1515-1799), Ἀθήνα 1973, σ. 7-363. *Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher* 21 (1971-76) 355-359. Στὸ τέλος τοῦ κεμενοῦ: Ἰούνιος 1974· και ἀνάτυπο: Ἀθήνα 1974.
 15. Ὅταν ἀμφισβητήθηκε ὁ πατριωτισμὸς τῶν φτωχῶν. Ἐφημ. Ἡ Ἀυγή, Ἀφιέρωμα στὸ 1821, 25-3-1976, σ. 5.
 16. Ἡ Ἱστορία τῆς Παιδείας και τῆς Ἐκκλησίας [Βιβλιοπαρουσίαση:] Μανουὴλ Ι. Γεδεῶν, Ἡ πνευματικὴ κίνησις τοῦ Γένους κατὰ τὸν ΙΗ΄ και ΙΘ΄ αἰῶνα. Ἐκδοτικὴ φροντίδα Ἄλκη Ἀγγέλου-Φίλιππου Ἡλιού. Νεοελληνικὰ Μελετήματα, ἀριθ. 1, Ἀθήνα «Ἐρμῆς» 1976, σ. 328. *Διαβάξω* τεῦχος 7 (Μάρτιος - Ἀπρίλιος 1977) 67-69.
 17. Διαφωτισμὸς και Νεοελληνικὴ συνείδηση [Βιβλιοπαρουσίαση:] Κ.Θ. Δημαρᾶς, Νεοελληνικὸς Διαφωτισμὸς. Νεοελληνικὰ Μελετήματα, ἀρ. 2, Ἀθήνα «Ἐρμῆς» 1977, σελ. 1στ΄+514. *Διαβάξω* τεῦχος 8 (Μάιος - Ὀκτώβριος 1977) 67-69.

ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ

1. Κατάλογος ἐκκλησιαστικῶν κεντημάτων Μεγίστης Λαύρας. (Ἐπὸ ἐκτύπωση στὸ συλλογικὸ τόμο: Θησαυροὶ Μονῆς Μεγίστης Λαύρας Ἁγίου Ὁρους, ποὺ θὰ ἐκδώσει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος).
2. Νεοελληνικὴ καλαισθησία.
3. Ἡ Ἀγγελικὴ Χατζημιχάλη και ἡ Λαϊκὴ μας Τέχνη ἀπὸ τὴ σκοπιὰ τῆς Ἱστορίας.
4. Κατάλογος χειρογράφων Μουσεῖου Μπενάκη (16ος - 18ος αἰ.).
5. Ὁ συγγραφέας ἀνώνυμης σάτιρας ποὺ προσγράφηκε στὸν Ἀλέξανδρο Σοῦτσο.

